

1785-44
tab 10

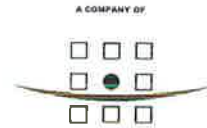
Toets Vogel- en Habitrichtlijn

Vopak Terminal Westpoort B.V.

Vopak Oil Europe, Middle East & Africa B.V.

Juni 2007
Definitief rapport
9S2432.01





ROYAL HASKONING

**HASKONING NEDERLAND B.V.
MILIEU**

Hoofdweg 490
Postbus 8520
3009 AM Rotterdam
+31 (0)10 286 54 32 Telefoon
010 - 4562312 Fax
info@rotterdam.royalhaskoning.com E-mail
www.royalhaskoning.com Internet
Arnhem 09122561 KvK

Documenttitel Toets Vogel- en Habitatrichtlijn
Vopak Terminal Westpoort B.V.
Verkorte documenttitel
Status Definitief rapport
Datum Juni 2007
Projectnaam Toets Vogel- en Habitatrichtlijn bij MER en
Wm/Wvo/Wwh vergunningaanvraag
Vopak Terminal Westpoort B.V.
Projectnummer 9S2432.01
Opdrachtgever Vopak Oil Europe, Middle East & Africa B.V.
Referentie 9S2432.01/R/501693/Rott1

Auteur(s) L. Wortel
Collegiale toets J.R. van Niekerk
Datum/paraaf 7 september 2007 
Vrijgegeven door J.R. van Niekerk
Datum/paraaf 7 september 2007 

INHOUDSOPGAVE

	Blz.
1 INLEIDING	1
2 NATUURBESCHERMINGSWET	2
3 FLORA- EN FAUNAWET	3
3.1 Beschikbare gegevens flora en fauna	3
3.2 Bekende gegevens	3
4 MOGELIJKE EFFECTEN	5
5 CONCLUSIE EN AANBEVELING	7

Bijlagen:

1. Gegevens broedvogels, watervogels, amfibieën en reptielen en wettelijk beschermde planten soorten
2. Figuren Habitatrichtlijngebied, Ecologische Hoofdstructuur, natuur- en beheersgebieden
3. Foto's aanleg paddenpoel ten noorden van de locatie

1 INLEIDING

Vopak Oil Europe, Middle East & Africa B.V. (hierna Vopak Oil EMEA), heeft het voornemen een nieuwe tankterminal te ontwikkelen gelegen aan de Afrikahaven te Amsterdam voor de op- en overslag van vloeibare olieproducten. Deze terminal krijgt de naam Vopak Terminal Westpoort B.V. (afgekort VTW). De voornaamste producten die zullen worden opgeslagen zijn benzine, diesel, gas olie en hun componenten, alsmede niet verwarmbare biobrandstoffen.

De terminal zal producten opslaan die met zeeschepen en binnenvaartschepen worden aan- en afgevoerd; additieven kunnen zowel per truck als binnenvaartschip worden aangevoerd. De beoogde opslagcapaciteit zal circa 1.120.000 m³ en de jaarlijkse doorzet circa 20 miljoen m³ bedragen.

Vanwege de realisatie en het bedrijven van deze nieuwe tankterminal is een voortoets van de Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de Flora- en faunawet (FF-wet) noodzakelijk.

2 NATUURBESCHERMINGSWET

Het dichtstbijzijnde Natuurbeschermingswet/Habitatrichtlijngebied ligt op 2 km afstand van het plangebied. Het betreft de Polder Westzaan. Er ligt een grote afstand tussen het NB-wetgebied en de lokatie voor de voorgenomen terminal. Beide gebieden worden gescheiden door het Noordzeekanaal. Zie voor kaartjes van de omgeving ook bijlage 2 van dit rapport. Hierdoor zijn er geen negatieve effecten (en derhalve ook geen significante negatieve effecten) van de voorgenomen activiteit op de Polder Westzaan te verwachten. Als gevolg van de voorgenomen activiteit treden geen grondwaterstandveranderingen op en het open karakter van het NB-wetgebied wordt niet aangetast. De (concept)instandhoudingdoelstellingen voor de Polder Westzaan komen door de activiteit niet in gevaar. Een NB-wetvergunning hoeft niet aangevraagd te worden.

3 FLORA- EN FAUNAWET

3.1 Beschikbare gegevens flora en fauna

Om inzicht te verkrijgen in de gegevens met betrekking tot de flora en fauna op de locatie is de site www.natuurloket.nl geraadpleegd. Een groot deel van de gegevens blijken verzameld te zijn vóór de aanleg van de Afrikahaven, de ophoging van het plangebied en het verwijderen van de vegetatie in het plangebied. Over de recente natuurwaarde van het plangebied levert de site weinig informatie.

In het huurcontract met de Haven Amsterdam is contractueel vastgelegd dat het terrein vrij van verplichtingen in de zin van de Flora- en faunawet aan Vopak Oil EMEA zal worden opgeleverd. Tot de aanvang van de bouwwerkzaamheden zal Haven Amsterdam in samenspraak met de stadsecoloog van de gemeente Amsterdam regelmatig de op de locatie aanwezige soorten inventariseren.

Met het oog op de toekomstige ingebruikname van het terrein worden hierna de gegevens, voorzover bekend, beschreven (zie bijlage 1 van dit rapport), evenals de mogelijke effecten op soortgroepen, met een aanbeveling voor het eventueel aanvragen van een ontheffing op grond van de Flora- en faunawet.

3.2 Bekende gegevens

Vaatplanten

Er zijn binnen de km-hokken 111-491 en 111-492 6 soorten aangetroffen die wettelijk zijn beschermd. Het betreft 2 soorten uit tabel 1 van het Wijzigingsbesluit van artikel 75 van de FF-wet (Zwanenbloem en Grote kaardebol) en 4 orchideeën uit tabel 2, namelijk Hondskruid, Rietorchis, Moeraswespenorchis en Harlekijn (Groen, 2006).

Het is aannemelijk dat aanbrengen van de zandlaag, het regelmatig maaien van het terrein en het aanleggen van afvoersloten effect heeft gehad op de aanwezigheid van deze soorten. Aannemelijk is dat veel soorten zijn verdwenen, hoewel niet uitgesloten kan worden dat enkele soorten van graslanden of pioniersvegetaties (zoals orchideeën) hebben stand gehouden of na de ophoging van het terrein zijn teruggekomen.

Amfibieën

Gegevens van Ravon geven aan dat in de km-hokken waarbinnen het plangebied valt één streng beschermde amfibieënsoort voorkomt. Het betreft de Rugstreppad. Deze soort is niet alleen voor de aanleg van de Afrikahaven waargenomen maar ook daar na in 2001, 2002 en 2004. De Rugstreppad komt met name voor in het riviereengebied, de duinen en laag-Nederland. Op de hoge zandgronden is de soort vooral bij vennen aanwezig. Voortplanting vindt plaats in voedselarme, vaak tijdelijke wateren. Dergelijke wateren zijn vaak ondiep, waardoor ze snel opwarmen en eitjes en larven zich snel ontwikkelen. De Rugstreppad staat bekend als een pioniersoort. Ze zijn zeer mobiel en kunnen grote afstanden afleggen. De soort duikt regelmatig op bij bouwterreinen en pas opgespoten gronden. De Rugstreppad staat niet op de Rode Lijst, maar is wel streng beschermd middels de Europese Habitatrichtlijn en de Conventie van Bern. De Rugstreppad is tevens in tabel 3 van de Flora- en faunawet opgenomen (Herder, 2006). Het zandige plangebied leent zich goed als landbiotoop voor de Rugstreppad. De aanwezige afvoersloten zijn mogelijk geschikt als voorplantingslocatie. Gezien het beperkte aantal waarnemingen van de Rugstreppad is waarschijnlijk geen sprake van een populatie van rugstreppadden op het plangebied, maar betreft het enkele mobiele individuen. Andere amfibiesoorten die waargenomen zijn, zijn de algemene soorten (van tabel 1 van de Flora- en faunawet) Bruine kikker en Groene kikker (complex).

Teneinde het voortbestaan van deze soorten te verzekeren is ten noorden van de locatie door de Haven Amsterdam een paddenpoel aangelegd (zie afbeeldingen in bijlage 3 van dit rapport).

Reptielen

In km-hok 111-492 is 1 waarneming uit 1997 bekend van een Ringslang. De Ringslang is gebonden aan waterrijke gebieden, maar het is een mobiele soort die soms ver van het water wordt aangetroffen. De ringslang komt in Nederland vooral voor op de waterrijke zandgronden en in laagveengebieden. Het biotoop moet behalve water, voldoende zonplekken in de vorm van dijklichamen, open plekken in bosranden en ruigtes bevatten en schuilplaatsen onder stenen, stronken en houtstapels.

De eieren – dikwijls van meerdere vrouwtjes- worden afgezet in hopen organisch afval zoals blad-, compost- en mesthopen. Door de broeiwarmte kunnen de eieren zich ontwikkelen. Het hoofdvoedsel van de ringslang bestaat uit amfibieën, daarnaast worden ook vissen en muizen gegeten.

De Ringslang is in de Rode lijst (Creemers, 1996) aangemerkt als “kwetsbaar” en is in tabel 3 van de Flora- en faunawet opgenomen. De Ringslang is ook opgenomen als beschermde soort in bijlage 3 van de conventie van Bern (Helder, 2006).

Gezien het open karakter van het plangebied, de afwezigheid van potentiële broedhopen en aanleg van de haven na 1997 is de kans klein dat de soort in het plangebied aanwezig is. Het plangebied is zeker niet geschikt als leefgebied voor een populatie van de Ringslang. Mogelijk gebruiken individuen van de soort de oevers van de haven wel als onderdeel van hun leefgebied of mogelijk als migratieroute.

Broedvogels

In de km-hokken waarbinnen het plangebied valt zijn veel broedvogels waargenomen. Het betreft respectievelijk 28 en 52 vogelsoorten die in Nederland streng beschermd zijn. Vóór de aanleg van de Afrikahaven zijn ook soorten als Baardmannetje, Blauwborst en Snor op de locatie waargenomen. Door de afwezigheid van struweel en rietmoeras op de locatie, bestaat de broedvogelsamenstelling nu waarschijnlijk voornamelijk nog uit grondbroedende en in het riet broedende soorten.

Zoogdieren

Hoewel er geen waarnemingen bekend zijn van zoogdieren in het plangebied, bestaat een reële kans dat algemene soorten (tabel 1 van de Flora- en faunawet) als konijn en muizen in het gebied voorkomen. Een ideaal leefgebied voor kleine zoogdieren vormt de locatie echter niet omdat er weinig bosjes of beschutting aanwezig is. Goed ontwikkelde populaties zullen daarom niet voorkomen. Door de openheid van het gebied vormt de locatie geen geschikt leef/foerageergebied voor vleermuizen. Deze soorten gebruiken lijnvormige elementen in het landschap als foerageerroute.

Insecten

Volgens de site www.Natuurloket.nl komen er binnen de twee km-hokken (111- 491 en 111-492) geen insecten voor die door de Flora- en faunawet worden beschermd. Wel is een rode lijst soort van dagvlinders waargenomen. Gezien de lage vegetatieve waarde van de locatie gaat het hier om een waarneming van voor de aanleg van de Afrikahaven.

4**MOGELIJKE EFFECTEN**Vaatpanten

Voorafgaand aan de aanleg van de Afrikahaven is het gehele terrein er om heen van vegetatie ontdaan en zijn enkele ontwateringgreppels aangelegd. Aangenomen wordt dat de Afrikahaven een ontwaterend effect heeft op zijn omgeving. De meeste beschermde soorten die eerder op de locatie zijn waargenomen hebben een natte tot matig vochtige bodem nodig op hun groeiplaats. De huidige situatie is zeer waarschijnlijk ongeschikt voor de aanwezigheid en regeneratie vanuit de zaadbank van de beschermde soorten Moeraswespenorchis, Hondskruid en Harlekijn hoewel dit niet geheel kan worden uitgesloten. De huidige situatie is echter wel geschikt voor de Roet orchis of regeneratie van Rietorchis uit de zaadbank. Mogelijk komen daardoor wettelijk beschermde soorten (orchideeën) van tabel 2 van de Flora- en faunawet op de locatie voor. In overleg met de Haven Amsterdam zal voor de aanvang van de bouwwerkzaamheden worden vastgesteld in hoeverre er populaties op de locatie zijn gesignaleerd die door de bouw van de terminal in hun bestaan worden bedreigd. Aangezien er open ruimten tussen de olietanks blijven bestaan, is het mogelijk dat beschermde soorten zich op het terrein handhaven. Maar dat zal wel specifieke maatregelen vereisen (Groen, 2006).

Amfibieën

Het plangebied wordt zeer waarschijnlijk door enkele individuen van de Rugstreppad gebruikt als landbiotoop. De afwateringssloten in het plangebied worden mogelijk als voortplantingslocatie gebruikt. Recente waarnemingen van na de aanleg van de Afrikahaven geven dit aan.. Teneinde het biotoop van enkele mobiele individuen van de Rugstreppad in stand te houden is ten noorden van de locatie door de Haven Amsterdam een paddenpoel aangelegd. Deze "compensatie"maatregel neemt niet weg dat onderzoek naar de werkelijke functie van het plangebied voor de Rugstreppad moet worden uitgevoerd en bij duidelijke aanwezigheid een ontheffing voor de Flora- en faunawet dient te worden aangevraagd. Mogelijk dient de soort voor de ontheffing weggevangen te worden en naar de compensatiepoel verplaatst te worden.

Reptielen

Als gevolg van het zandige karakter van het plangebied en de rietoever langs de haven en de afvoerslootjes met riet heeft het plangebied mogelijk potenties voor reptielen (zoals Levendbarende hagedis, Zandhagedis of Ringslag). Uitvoering van de voorgenomen activiteit zou kunnen betekenen dat het leefgebied van individuen van deze soorten hun leefgebied verliezen. In overleg met de Haven Amsterdam zal voor de aanvang van de bouwwerkzaamheden worden vastgesteld in hoeverre reptielen op de locatie zijn gesignaleerd die door de bouw van de terminal in hun bestaan worden bedreigd. Indien beschermde reptielen aanwezig zijn is het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk.

Broedvogels

De mogelijk aanwezige grondbroedende broedvogels zullen door de voorgenomen activiteit hun broedbiotoop verliezen. Het betreft waarschijnlijk kleine aantallen van vogels als gevolg van de matige geschiktheid van het plangebied als broedbiotoop. De locatie wordt bovendien gebruikt voor activiteiten en evenementen ten behoeve van het nabijgelegen Ruigoord. De voorgenomen werkzaamheden zullen buiten het broedseizoen aanvangen. Daardoor is het aanvragen van een ontheffing van de Flora- en faunawet niet noodzakelijk.

Insecten

Daar er geen beschermde insecten van de Flora- en faunawet in het plangebied voorkomen is voor deze soortgroep geen ontheffing van de Flora- en faunawet noodzakelijk.

5 CONCLUSIE EN AANBEVELING

De locatie heeft door de aanleg van de Afrikahaven veel veranderingen ondergaan. De natuurwaarden en het aantal soorten van de Flora- en faunawet zijn door de ophoging van het plangebied en de aanleg van de haven sterk veranderd.

Uit de beschikbare gegevens blijkt dat de Rugstreepad in het plangebied voorkomt. Dit is een soort van tabel 3 van de Flora- en faunawet en streng beschermd.

Om te bepalen of ontheffingen op grond van de Flora- en faunawet aangevraagd dienen te worden, is het aan te bevelen om in overleg met de eigenaar van de locatie (de Haven Amsterdam) en de stadsecoloog van de gemeente Amsterdam, voor de aanvang van de bouwwerkzaamheden de recente natuurwaarden en aanwezigheid van beschermde soorten vast te stellen. Soortgroepen die hierbij ten minste aan de orde dienen te komen, zijn:

- Planten (bloeiperiode van april tot augustus);
- Amfibieën (maart-mei);
- Reptielen (juli-september);
- broedvogels (eventueel) (broedseizoen van maart tot juli).

Bronnen

Creemers, R.C.M., 1996. Bedreigde en kwetsbare reptielen en amfibieën in Nederland. Basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst. Publicatiebureau Stichting RAVON

Groen, C.L.G. 2006. MER Vopak Ruigoord; toelichting bij de floristische verspreidingsgegevens. Rapport 2006.063. Stichting FLORON, Leiden.

Herder, J. 2006. GC 2006-0754 MER Vopak. Levering Amfibieën- en Reptielengegevens. Stichting RAVON, Nijmegen.

Bijlage 1 Gegevens broedvogels, watervogels, amfibieën en reptielen en wettelijk beschermde planten soorten

Tabel 1 Broedvogels (Janssen, 2006)

Xcoord	Ycoord	Soort	F&F-wet	RL	jaar	aantal	Habitatbroedvogel
111	491	Kluut	X		2000	4	open pioniervegetaties, ondiep open water
111	491	Kleine Plevier	X		2000	1	zandige pioniervegetaties, zandplaten, zoet open water
111	491	Bontbekplevier	X	R	2000	2	zandige pioniervegetaties, zandplaten, zout open water
111	491	Bontbekplevier	X	R	2002	2	zandige pioniervegetaties, zandplaten, zout open water
111	492	Bontbekplevier	X	R	2003	1	zandige pioniervegetaties, zandplaten, zout open water
111,8	492,5	Oeverzwaluw	X		2005	14	steile oevers, zanddepots, water in nabijheid

Tabel 2 Watervogels (Janssen, 2006)

Gebiedscode	Soort	Aantallen 2004-2005
NH9480	Dodaars	3
NH9480	Fuut	16
NH9480	Aalscholver	15
NH9480	Blauwe Reiger	1
NH9480	Knobbelzwaan	3
NH9480	Grauwe Gans	1
NH9480	Bergeend	0
NH9480	Smient	2097
NH9480	Krakeend	52
NH9480	Wintertaling	41
NH9480	Wilde Eend	52
NH9480	Slobeend	5
NH9480	Kuifeend	0
NH9480	Grote Zaagbek	1
NH9480	Waterhoen	1
NH9480	Meerkoet	11
NH9480	Witgat	0
NH9480	Kokmeeuw	7
NH9480	Stormmeeuw	1
NH9480	Zilvermeeuw	5
NH9480	Grote Mantelmeeuw	1

Tabel 3 Gegevens amfibieën en reptielen (Herder, 2006)

XCOOR	YCOOR	Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	JAAR	FFWET	HR	RL
111	491	Bufo calamita	rugstreepad	2004	3	-4	
111	491	Rana esculenta synklepton	groene kikker onbepaald	2004	1		
111	492	Bufo calamita	rugstreepad	2004	3	-4	
111	492	Rana temporaria	bruine kikker	1997	1		
111	493	Bufo calamita	rugstreepad	2004	3	-4	
111	492	Natrix natrix	ringslang	1997	3		3

Tabel 4 Gegevens wettelijk beschermde planten soorten in km-hokken 111-492 en 111-491 (Groen, 2006)

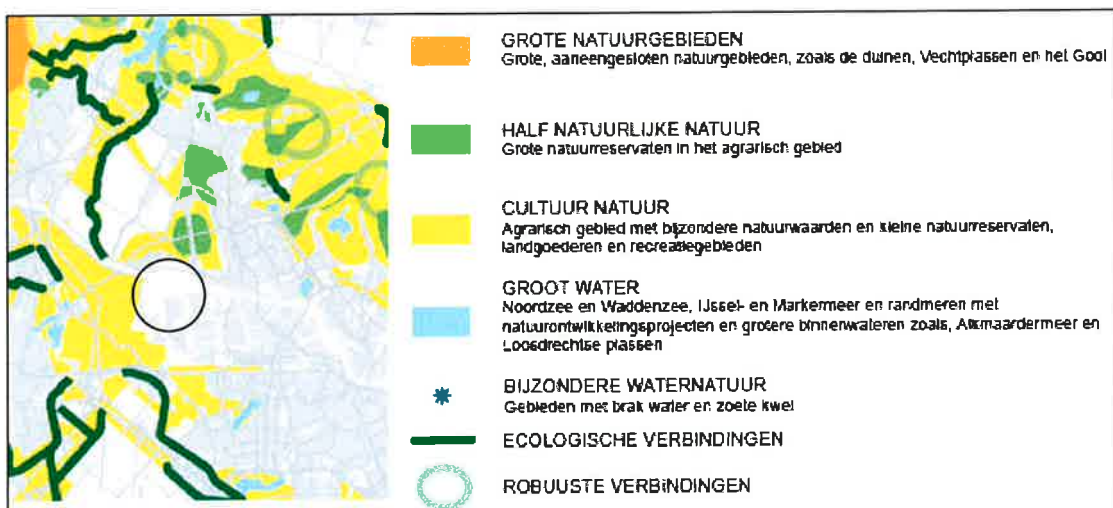
rl2000	d2000	wbes	latnaam	nednaam
4	1	1	Anacamptis pyramidalis	Hondskruid
		1	Butomus umbellatus	Zwanenbloem
		1	Dactylorhiza majalis subsp. praetermissa	Rietorchis
		1	Dipsacus fullonum	Grote kaardebol
3	1	1	Epipactis palustris	Moeraswespenorchis
		1	Ophrys apifera	Bijenorchis
1	1	1	Orchis morio	Harlekijn

Bijlage 2

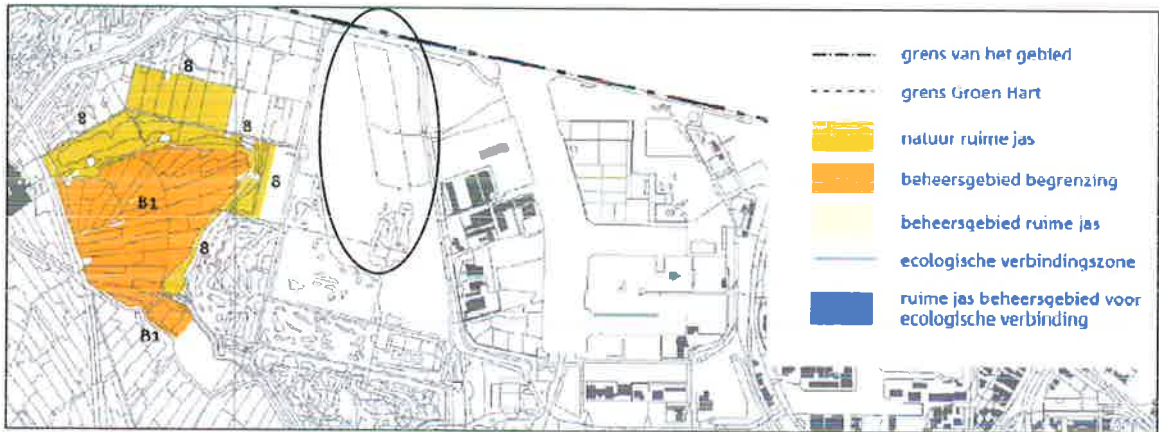
Figuren Habitatrichtlijngebied, Ecologische Hoofdstructuur, natuur- en beheersgebieden



Figuur 1: Begrenzing (donkergrijs) van het Habitatrichtlijngebied Polder Westzaan



Figuur 2 Kaart van ruime omgeving van het plangebied (in de cirkel) met Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (bron: Provincie Noord-Holland).



Figuur 3 Omgeving van Afrikahaven met begrenzing van natuur- en beheersgebieden (bron: Provincie Noord-Holland).

Bijlage 3

Foto's aanleg paddenpoel ten noorden van de locatie



Fig. 4 Aanleg van de paddenpoel



Fig. 5 Bewoners van de paddenpoel

